

Vrijwillige ouderbijdrage

Op deze pagina vindt u informatie over een veelbewogen en veelbesproken onderwerp: de vrijwillige ouderbijdrage. In verschillende publicaties van het ministerie en de inspectie is gewezen op de noodzaak tot het opstellen van een overeenkomst vrijwillige ouderbijdrage. Misschien is ook een andere benaderingswijze mogelijk.

Schoolgids over vrijwillige ouderbijdrage

In 1999 ontvingen de scholen een informatiebrochure van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (OCW) over de ouderbijdrage: "De ouderbijdrage: verplicht vrijwillig". Scholen wisten al dat er het een en ander ging veranderen rond de ouderbijdrage. In de lijst van aandachtspunten voor de schoolgids, die de inspectie in juni 1998 verzond, stond onder het kopje *Geldelijke bijdrage van ouders* aangegeven wat in de schoolgids vermeld moet worden over de ouderbijdrage.

Deze lijst gaf het volgende aan:

"De schoolgids bevat voor ouders, verzorgers en leerlingen informatie over de werkwijze van de school en bevat in elk geval de volgende informatie over de geldelijke bijdrage van ouders:

- *model van een overeenkomst tot betalen van een bijdrage;*
- *hoogte van de bijdrage;*
- *vrijwillig karakter van de bijdrage;*
- *voorwaarde dat deze overeenkomst slechts schriftelijk, na toelating van de leerling, kan worden aangegaan. "*

Eisen aan de ouderbijdrage

De wijzigingen rond de ouderbijdrage zijn het gevolg van een aanscherping van regels in de wet, eind 1997. De informatiebrochure van OCW geeft een nadere uitwerking van de nieuwe eisen die gesteld worden. De belangrijkste aandachtspunten hierbij:

1. De ouderbijdrage is vrijwillig en een school mag een leerling niet weigeren als de ouders de ouderbijdrage niet willen betalen.
2. De ouderbijdrage wordt gevraagd voor die activiteiten die niet tot het gewone programma behoren en die dus niet door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen worden betaald.
3. Elke school die een ouderbijdrage vraagt aan de ouders, moet daarvoor een schriftelijke overeenkomst met de ouders sluiten.
4. Een dergelijke overeenkomst heeft een geldigheid van één jaar.
5. In de overeenkomst moet de school
 - de ouderbijdrage specificeren, zodat iedereen kan zien welk gedeelte van de ouderbijdrage aan welke activiteiten wordt besteed;
 - aangeven dat het om een vrijwillige bijdrage gaat;
 - aangeven dat er een mogelijkheid bestaat om slechts voor bepaalde voorzieningen te betalen; · melden dat er een reductie- en kwijtscheldingsregeling bestaat en aangeven wat deze inhoudt;
 - aangeven dat na ondertekening er een verplichting tot betaling bestaat.
6. Een gevolg van het niet of gedeeltelijk betalen is dat de school kan besluiten de leerling niet te laten deelnemen aan activiteiten waarvoor niet is betaald.

7. De medezeggenschapsraad krijgt, naast het recht om mee te beslissen over de besteding van de ouderbijdrage, ook instemmingsrecht bij de vaststelling van de hoogte van de ouderbijdrage.

Laten innen door ouderraad

Veel directeuren hebben grote moeite met de hoeveelheid administratief werk die deze verplichtingen met zich meebrengen. De verhouding is ook wel zoek als je bedenkt dat de gemiddelde basisschool of school voor speciaal onderwijs een ouderbijdrage vraagt van onder de honderd gulden per jaar.

Maar wellicht is er een andere uitweg. In de nieuwsbrief van zowel het VOS/ABB als de VBKO is te lezen dat besturenorganisaties een onderscheid maken in bijdragen die het bevoegd gezag vraagt en in de bijdrage die de ouderraad vraagt.

Een citaat uit de nieuwsbrief van het VOS/ABB (december 1998):

"Daarnaast (naast de bedragen die het bevoegd gezag kan vragen, red.) is er de bijdrage die de ouderraad voor extra activiteiten binnen de school vraagt. De wettelijke overeenkomst is hier niet van toepassing. De bijdrage en de hoogte daarvan zijn een zaak van de ouderraad en de ouders zelf en vallen niet onder de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag. De MR speelt hier dus ook geen rol. De activiteiten die de ouderraad op de school organiseert zijn niet onderworpen aan wettelijke voorschriften. Voor die extra ouderbijdrage is een overeenkomst dus niet verplicht. Het bevoegd gezag dat geen gebruik wil maken van een overeenkomst voor de ouderbijdrage, kan er dus voor kiezen de organisatie van de activiteiten op te dragen aan de ouderraad en de financiële afwikkeling geheel via de ouderraad te laten verlopen.

Gezien de vele vormvoorschriften voor de door het bevoegd gezag gevraagde vrijwillige ouderbijdrage, lijkt dit in het verlengde van de huidige praktijk een efficiënte werkwijze."

Een diepere duik in de regelgeving heeft in de loop van 1999 uitgewezen dat het laten innen door de ouderraad een oplossing is, mits de ouderraad een rechtspersoon is, bijvoorbeeld een vereniging. In dat geval is het immers een zelfstandig orgaan. Als de ouderraad geen rechtspersoon is, vallen zijn werkzaamheden onder de directe verantwoordelijkheid van het bevoegde gezag. Een bestuur dat een bijdrage vraagt zal wel voor ouders een overeenkomst moeten opstellen en moeten voldoen aan de regelgeving in de wet. Dat geldt dus ook voor ouderraden die geen rechtspersoonlijkheid bezitten.

Mening van de AVS

Als AVS zijn wij van mening dat de hoeveelheid werk die de nieuwe regeling vraagt in geen verhouding staat met het nut en de wenselijkheid. De meeste scholen vragen maar een geringe bijdrage aan de ouders en deze bijdrage is bestemd voor wat extra activiteiten of festiviteiten. De hoeveelheid werk die de nieuwe regeling vraagt staat in geen verhouding met het nut en de wenselijkheid.

Daarnaast delen wij de zienswijze van de genoemde besturenorganisaties. Wanneer de ouderbijdrage uitsluitend gebruikt wordt voor activiteiten als festiviteiten, excursies, schoolreis e.d. en *beheerd en geïnd wordt door de ouderraad*, hoeft het bevoegd gezag de ouders niet te vragen een overeenkomst te ondertekenen. We adviseren u dan ook bij een ouderbijdrage van de ouderraad vooralsnog geen energie te steken in het opstellen en laten ondertekenen van een overeenkomst.

Op veel scholen is er wel een ouderraad, maar is deze niet gekozen uit een vereniging van ouders. Alleen bij scholen die zelf de bestuurlijke vorm van een schoolvereniging hebben, is dit het geval. Bij de AVS zijn we van mening dat het oprichten van een oudervereniging (die dus de ouderraad kiest en aanspreekbaar is op veel activiteiten, waaronder ook de overblijf) een goede manier is om de betrokkenheid van ouders en hun mogelijkheden tot participatie te bevorderen. En ouderparticipatie bevorderen is op zichzelf een belangrijke zaak.

Kijk ook naar

Meer informatie over dit onderwerp vindt u op de sites van de ouderorganisaties en OCW. Op deze laatste site is de tekst van de genoemde informatiebrochure digitaal beschikbaar en kan de brochure worden besteld.

Nederlandse Katholieke Oudervereniging
www.nko.nl

Landelijke Oudervereniging Bijzonder Onderwijs op Algemene Grondslag
www.lobo.nl

Ouders & Coö, landelijke christelijke oudervereniging
www.ouder.net

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
[Schoolkosten](#)
[Ouderbijdrage](#)
www.minocw.nl

Vereniging voor Openbaar Onderwijs
www.vvo.nl

Meer informatie over ouderparticipatie vindt u elders op onze site:
[Ouderparticipatie in de school](#)